

KULTUR

“Maria, Atlantis” er genial, legesyg og dødsensalvorlig



Inger Tejlgaard Olesen Ravn

11. oktober 2026 kl. 12.15 · Opdateret 11. oktober 2026



BØGER // ANMELDELSE – “Det er genial og dødsensalvorlig litteratur, ganske enkelt”, skriver Inger Tejlgaard Olesen Ravn om tredje bind af Asta Olivia Nordenhofs Scandinavian Star-septologi. Trods det stærke fantasyelement og et univers, der bliver kørt langt ud på overdrevet af almindelige tids- og rumopfattelser, mister romanen aldrig sit samfundsmæssige bid og sin relevans.

FAKTA

Asta Olivia Nordenhof: *Maria, Atlantis* – Scandinavian Star. Del 3

1. udgave 2026

Softcover m. flapper

Antal sider: 320

Pris: 279,95 kr.

Udgiver: Gads Forlag

Bogen er udkommet

Asta Olivia Nordenhof er just nedkommet med *Maria, Atlantis*, der udgør tredje bind i hendes Scandinavian Star-septologi. Selvom den også er alt muligt andet, så er den et uundværligt kapitel i en fortælling om den grundlæggende kultur, der gjorde det muligt for nogle få grådige mænd at begå et 159-dobbelt overlagt mord på uskyldige og intetanende mennesker og slippe ustraffet af sted med det.

De to foregående bind har indbragt Nordenhof både kritikerros, flere priser og en nominering til Nordisk Råds Litteraturpris. I det foreliggende værk går hun igen til angreb. Denne gang med tænderne i struben på både statsdannelsen, det oplyste menneske og kærligheden, og det kan mærkes.

Romanen lader hånt om alt, hvad der hedder stabil fortællerinstans og genre, men det lykkes den at fortælle røven ud af bukserne på den samlede danske forfatterstand. Det er genial og dødsensalvorlig litteratur, ganske enkelt, men gudskelov (!) ikke på den lærde, stivbenede og selvhøjtidelige måde. Derimod på en legende, lystig, lystfuld og til tider endda lysten måde. Jubel! udbryder læseren her. Giv hende nu en rigtig pris! En af de store!

Man må selv positionere sig, men man skal unde sig at læse Asta Olivia Nordenhofs nyeste værk

Fortællingens to hovedpersoner er fra hver deres tid. Den ene er femtenårige Maria, der både er firser-sort og autonom, ensom og opsøgende, selvoptaget og isoleret. På en af de første sider citeres bandet Metallicas "Nothing Else Matters" med kommentaren: "*so close no matter how far*, det var sådan hun følte hele tiden: at der var noget der næsten var der, men så var det der alligevel ikke helt."

Og så er Maria jomfrugravid, efter at hun så inderligt har bedt Gud putte et barn i maven på hende.

Da hun møder den portugisiske skibsdreng Miguel, efter at Scandinavian Star har lagt til i Frederikshavn den 5. april 1990, giver hendes liv for første gang mening: "Hun havde altid haft en krog i hjertet og ikke anet hvem der holdt i snøren, nu var han der, det var ham. [...] Hun så ud ad ruden på æbletræet, som var sort i skumringen. Stakkels træ, det sad for altid fast i jorden, mens hun kunne sætte efter sin dreng."

Maria tøver ikke med at tømme sparegrisen og købe en billet til afgang den følgende dag, og netop derfor er hun om bord på Scandinavian Star den nat, hvor branden bryder ud.

Samfundsmæssigt bid og relevans på overdrevet af tid og rum

Over for denne vrantne og vidunderlige teenager møder vi den edderkoppekolde oplysningsmand og opdager af lymfesystemet, Oluf Bartholin, hvis nærmeste litterære slægtning må være Jean-Baptiste Grenouille fra Patrick Süskinds firserroman *Perfume* (1985): "Oluf Bartholin blev født da 1700-tallet virkelig havde tætnet sig, presset sammen fra begge sider af det forgangne og det kommende århundrede."

Flere steder refererer værket til sig selv som "romantasy", og det er også et passende epitete

Han uddanner sig til læge, fortrinsvis fordi han så kan tiltuske sig ubegrænset adgang til lig, og i hans rationelle og naturvidenskabelige omgang med disse læser vi en slet skjult kritik af det blik, der reducerer mennesket til en række funktioner og usammenhængende enkeltdele.

Med præsentationen af disse to hovedpersoner, den ene som moder til skaberkraften, den anden som fader til destruktoren, er fortællingen rullet i gang. De to personer udgør så at sige hver sin side af samme mønt.

Alt skal ikke afsløres, men det kan nævnes, at Asta Olivia Nordenhof laver et genialt greb, idet hun i bogens næstsidste del lader værkets to hovedpersoner mødes i tekstens klimaks. Her afsiges dommen over fortidens synder.

Undervejs er vi blandt andet blevet udsat for et fyldestgørende tankeeksperiment, hvor en anarkistisk samfundsmodel undersøges for både styrker og svagheder, samt ikke mindst en undersøgelse af kærlighedens beskaffenhed og muligheder.

Flere steder refererer værket til sig selv som "romantasy", og det er også et passende epitete. Men det er påfaldende, at teksten trods det stærke fantasyelement og et univers, der bliver kørt langt ud på overdrevet af almindelige tids- og rumopfattelser, aldrig mister sit samfundsmæssige bid og sin relevans. Den er simpelthen proppet med udsagn, der taler lige ind i den mest pragmatiske, midaldrende kvindes eksistentielle konflikter.

Oplysningstiden som et fejlgreb, der til stadighed afføder misfostre

Hvis man skal indskrive Asta Olivia Nordenhofs seneste udgivelse i samtidslitteraturen, så forbinder værket sig søskendeagtigt med både Olga Ravns *Voksbarnet* (2023) og Rasmus Daugbjergs *Rasmus Nielsson*, der blev udgivet tidligere i år.

Men hvor handlingen hos både Ravn og Daugbjerg foregår i det 16. eller 17. århundrede og dermed overlader det til læseren selv at tolke og uddrage ligheder og sammenhænge med vores egen tid samt tekstens konsekvenser for denne, så peger Nordenhof på disse sammenhænge som en tilbagevendende tematik i teksten.

Vi konfronteres med oplysningstidens tænkeformer, og disse fremvises som et fejlgreb

Vi konfronteres med oplysningstidens tænkeformer, og disse fremvises som et fejlgreb, der måske har givet vækst til uhæmmet udvikling frem mod vores tid med alt, hvad der er lykkedes, men som samtidig er ophav til den omsiggribende ødelæggelse og et i stigende grad sterilt menneskeliv.

Koblingen af branden på Scandinavian Star med oplysningsmandens naturvidenskabelige og rationelle metodik er ikke kun en fantasyromances eventyrlige greb. Nedenunder ligger en eksistentiel pointe: Hvordan fortidens synder til stadighed befrugter samtiden med ulevedygtige misfostre.

Jeg har skrevet om det før: Vi befinder os i en tid, hvor vi på forskellig vis er tvunget ud i et opgør med arven fra den europæiske civilisationstanke, et opgør med det grundlag, vores selvudnævnte overherredømme hviler på.

For nogle er det en udhuling af samtlige fundamentale værdier og derfor fulgt af et uudholdeligt meningstab. For andre er det en forsigtig

udgravning af et usikkert og rådnende fundament, der alligevel er ved at bringe hele huset ned.

Man må selv positionere sig, men man skal unde sig at læse Asta Olivia Nordenhofs nyeste værk.

EMNER

Asta Olivia Nordenhof

Atlantis

DEL ARTIKLEN



Facebook



LinkedIn



E-mail



Kopiér link

SKREVET AF



Inger Tejlgaard Olesen Ravn

Inger Tejlgaard Olesen Ravn er cand.mag. i litteraturvidenskab og engelsk, lektor ved URCS, digter, forfatter til artikler til Dansknoter, Litteraturtillægget Standart, mm

FLERE ARTIKLER AF INGER TEJLGAARD OLESEN RAVN

Læs også



KULTUR

Ny bog om kvindens nydelse



KULTUR

Hvad vil de gamle? Og hvad vil Henrik Hvenegaard Mikkelsen med sin